
W.J. Kooy

Secretaris-generaal Joustra:

“Als bosbouw economisch niet uit kan, is het gedoemd als particuliere activiteit te verdwijnen”

Tijbbe Joustra. Secretaris-generaal van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. En sleutelfiguur bij reorganisaties van het ministerie.

Reorganisaties die ook bos en bosbouw raken. Binnenkort wordt de Directie Bos- en Landschapsbouw opgeheven en worden de taken en mensen van BLB opgenomen in de nieuwe directie Natuur, Bos, Landschapsbouw en Fauna, afgekort tot “NBLF”. Wat betekent dat voor de bosbouw in Nederland en voor het bestaande bosbouwbeleid? Het Nederlands Bosbouw Tijdschrift ging bij Joustra op bezoek en vroeg het hem op de man af. Joustra verschoot zich niet achter ambtelijke mistbanken, maar gaf duidelijk en onverbloemd zijn mening.

De bosbouwpoort van het ministerie wordt zo langzamerhand om de paar jaar gereorganiseerd. Niet goed voor het functioneren van een organisatie en lastig voor de bosbouwwereld, want die krijgt telkens met nieuwe gezichten en nieuwe procedures te maken. Waarom nu opnieuw een reorganisatie?

“Er is inderdaad nogal vaak gereorganiseerd. Maar niet alleen bij

bos- en landschapsbouw, maar overal binnen de rijksoverheid. En dat blijft voorlopig ook zo. Je zou kunnen zeggen: alles wat er in de jaren '70 te hard is bijgegroeid moet er in de jaren '80 en '90 geleidelijk weer af.

Bij deze laatste reorganisatie van Bos- en Landschapsbouw hebben we niettemin lang gearzeld. Maar zowel wij als het grootste deel van de achterban van wat nu NBLF wordt, waren overtuigd van de noodzaak van integratie van bos- en landschapsbouwbeleid met dat van natuur en faunabeheer. Een positieve noodzaak, omdat deze integratie gaat leiden tot beter afgestemd beleid dat vlugger en eenvoudiger tot stand kan komen. Ook wel een negatieve noodzaak: bosbouw is een erg klein beleidsterrein, en BLB had daardoor een te smalle basis, was te veel geïsoleerd.”

Blijft het hier nu voorlopig bij of gaan we binnen een paar jaar weer opnieuw reorganiseren?

“Op dat punt kan ik niets garanderen. Ik kan alleen maar proberen de situatie te bestendigen. Bij de Grote Efficiency-operatie die op dit moment binnen de rijksoverheid gaande is wordt het nieuwe NBLF bijvoorbeeld ongemoeid gelaten, en dat is niet eenvoudig.

Overigens zie ik die reorganisaties van om de paar jaar niet alleen als negatief. De output van BLB en NMF was tijdens die reorganisaties namelijk behoorlijk groot. Denk bijvoorbeeld aan het Uitvoeringsprogramma Meerjarig Plan Bosbouw en aan het Natuurbeleidsplan.”

De belangen van de bosbouwwereld werden een aantal jaren geleden nog behandeld door het grote Staatsbosbeheer, toen door een veel kleinere directie Bos- en Landschapsbouw en nu nog maar door een sector binnen een directie, en bovendien is dat de Natuurbehoudsdirectie. Bij de bosbouwwereld rijst natuurlijk de vraag of de bosbouwbelangen daardoor niet in het gedrang komen. Heeft het ministerie inderdaad minder aandacht voor de bosbouw, en zijn de reorganisatievoorstellen daar een reflectie van? Heeft het kleine aantal bosbouwmensen binnen het nieuwe NBLF nog voldoende kennis en invloed?

“De vergelijking met Staatsbosbeheer als behartiger van de bosbouwbelangen is wat demagogisch. Staatsbosbeheer was toen al voornamelijk een beheersdienst. Het aantal mensen dat zich daadwerkelijk met bosbeleid bezig hield was niet zoveel groter dan zo meteen bij NBLF.

De bosbouwdeskundigheid moet deels weer opgebouwd worden. De formatieve ruimte daarvoor is aanwezig, de vacatures worden ingevuld. Ik ben er ook niet bang voor dat de bosbouwbelangen in het gedrang komen”.

Bij het terreinbeheer van SBB is het beheer van bos en natuurgebieden geïntegreerd. Hetzelfde heeft plaats bij het onderzoek, en nu ook organisatorisch bij de beleidsafdelingen. Ziet het ministerie bosbouw nog als een apart beleidsterrein, zoals landbouw, of komt er een geïntegreerd bos- en natuurbeleid?

"Ik denk dat we een beetje toe- gaan naar integratie, ook in het beleid. Dat kan, zonder dat belan- gen ondergesneeuwd raken."

Ook integratie van instrumenta- rium, bijvoorbeeld van de Boswet en de Natuurbeschermingswet? Uiteindelijk alle twee een soort instandhoudingswetten.

"Een interessant idee. Had ik nog niet aan gedacht. De invalshoek is natuurlijk verschillend. Als je nu in een blanco situatie zou beginnen was het misschien zo gek nog niet. Maar die wetten zijn er nu eenmaal. Het lijkt me wellicht iets voor de zeer verre toekomst".

Integratie van Bosraad en Na- tuurbeschermingsraad?

"We hebben een heel aantal van die facetraden. En we gaan be- zien of dat wel de optimale struc- tuur is. Er liggen nog geen con- crete plannen, we gaan eerst eens onderzoeken".

Ziet het ministerie bosbouw nog als een bedrijfstak, als een vorm van economisch gericht bodem- beheer?

"We hebben serieus de optie on- derzocht van samenvoeging met de directie Akker- en Tuinbouw. Optisch had je dan recht gedaan aan het bedrijfsmatige aspect van bosbouw. Maar onze conclusie was dat die combinatie tot misluk- ken gedoemd zou zijn. Je gaat daarmee teveel voorbij aan de an- dere aspecten van het bosbe- heer. We hebben gezocht naar het gemeenschappelijke met an- dere beleidsterreinen. En dan scoort combinatie met natuur, landschap en faunabeheer het hoogste."

De economische, de bedrijfsmatige kant weegt dus niet meer zo zwaar als de andere aspecten.

■ Secretaris-generaal T.H.J. Joustra
(Foto: Ministerie van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij)

Er is natuurlijk nog wel steeds een bedrijfsschap voor de Bos- bouw en de Houtteelt, het Bos- schap. Heeft een en ander gevol- gen voor het voortbestaan van het Bosschap?

"De Publiekrechtelijke Bedrijfsor- ganisatie is sowieso in discussie. Ook het Landbouwschap. Mijn standpunt is: in beginsel is een PBO nuttig. Mits deze gedragen wordt. En op dit moment heb ik niet de indruk dat het Bosschap niet voldoende gedragen wordt".

Heeft de reorganisatie gevolgen voor het bestaande bosbouwbe- leid? Wordt het Meerjarenplan Bosbouw nog onverkort uitge-

voerd? Of krijgt het natuuraspect een zwaarder accent?

"We hebben in het kader van de reorganisatie geen beleidswijzi- gingen afgesproken. En nog- maals: ik ben niet bang dat bos- bouw binnen NBLF het loodje zal leggen. De bosbouwmensen moeten natuurlijk wel zorgen dat ze een goed verhaal hebben. Bosbouw verdwijnt voor ons niet als belang. En daar gaan we ook op letten. Een duidelijk aan- dachtspunt voor de betrokken DG!"

Tijdens de Bosbouwmanifestatie vorig jaar is veel aandacht gegeven aan de bosarbeid. En daar kwam een beeld naar voren van een verloederde sector, met veel zwart en grijs werken, veel ongevallen, veel mensen vroeg in de WAO, onvoldoende veiligheidsvoorzieningen. Dat wordt voor een deel veroorzaakt door de volgens de boseigenaren veel te lage subsidie, die werken met goedkoop, maar ondeskundig en zwart betaald personeel in de hand werkt. Gaat het ministerie daar wat aan doen?

"Het klinkt een beetje als een doodoener, maar we moeten echt blij zijn dat die subsidie niet nog veel lager is geworden. Het budget van het ministerie staat voortdurend onder druk. En dat zwart en grijs werken, dat is een probleem dat dit ministerie niet kan oplossen. Daarvoor moeten we in eerste instantie bij Sociale Zaken zijn."

De boseigenaren trekken de

laatste tijd nogal eens een vergelijking met de Relatienota. Voor natuurvriendelijk beheer van landbouwgronden krijg je ruim 1500 gulden per hectare, maar wanneer je hetzelfde doet in het bosbeheer word je met 160 gulden afgescheept. Is dat redelijk? "Op zich kan ik me die gedachte voorstellen. De verplichtingen die uit de beheersovereenkomsten voortvloeien grijpen echter tamelijk diep in in de bedrijfsvoering en hebben duidelijk kwantificeerbare gevolgen voor het inkomen. Deze situatie is duidelijk anders dan die geldt voor de gemiddelde boseigenaar."

De boseigenaren hebben het de laatste tijd ook over functiebeloning: betaling voor de diensten die zij voor de samenleving verrichten op het gebied van natuur en recreatie.

"Dat lijkt me nauwelijks uitvoerbaar. Je kunt functies van het bos niet op die manier uit elkaar trekken. En de uitvoeringslasten zou-

den onevenredig hoog worden. Op dit moment zeg ik daarom: nee, daar zie ik niet veel in."

Tot slot: de "deprivatisering". Het particuliere bosbezit daalt steeds verder, en het bos gaat geleidelijk over in handen van de van subsidie afhankelijke Natuurbeschermingsorganisaties en, wat minder, van Staatsbosbeheer. Het beheer wordt er niet slechter op, maar het staat wel haaks op de tendens om overheidstaken juist te privatiseren. Gaat dat in de toekomst zo door?

"Deprivatiseren is geen bewust beleid. Maar zo gaat het nu eenmaal. Het bosareaal in particuliere handen blijft teruglopen. We kunnen dat als ministerie met ons bosbeleid wat vertragen, maar we kunnen het niet stoppen. Laten we het zo zeggen: als bosbouw economisch niet uit kan, is het op den duur gedoemd om als particuliere activiteit te verdwijnen."

GOOIS NATUURRESERVAAT

De Stichting Gooisch Natuurreservaat, waarin de provincie Noord-Holland en de gemeenten Amsterdam, Blaricum, Bussum, Hilversum, Huizen, Laren en Naarden participeren, beheert ca. 2500 ha natuurreservaat in het Gooi. De doelstellingen van de stichting zijn natuurbehoud en recreatie.

In verband met uitbreiding van de activiteiten roept de stichting sollicitanten op voor de functie van

BOSWACHTER

die in nauw overleg met de boswachter-opzichter zal worden belast met het dagelijks toezicht en het beheer in bos-, heide- en overig natuur- en recreatieterrein.

Vereisten:

- MBCS-A of een hiermee vergelijkbare opleiding;
- aantoonbare betrokkenheid bij natuur- en recreatiebeheer;
- goede contactuele eigenschappen.

Een functiebeschrijving kan op aanvraag worden toegezonden. Salaris afhankelijk van leeftijd en ervaring tot een maximum van f 3.509,- bruto per maand, exclusief onregelmatigheidstoelage. De rechtspositieregeling voor werknemers van de stichting is gebaseerd op bij de overheid gebruikelijke arbeidsvoorwaarden.

Nadere informatie over de functie kan worden ingewonnen bij de assistent-rentmeester, de heer ing. P. J. Ubbink (tel. 035-214598). Sollicitaties worden binnen 3 weken na het verschijnen van dit blad met belangstelling tegemoet gezien door de rentmeester van het Goois Natuurreservaat, Postbus 1001, 1200 BA te Hilversum.